Friedrich Naumann
STIFTUNG FÜR DIE FREIHEIT

ΕιδικέςΜελέτες 01

Παγκοσμιοποίηση και Φτώχεια

Johan Norberg

JEDER MENSCH BRAUCHT
FREIHEIT, UM SEINE
ANLAGEN UND FÄHIGKEITEN
ENTFALTEN UND SICH
VERWIRKLICHEN ZU KÖNNEN.
Liberales Institut
OHNE FREIHEIT ERMÜDET
DER MENSCHLICHE GEIST,
VERFALLEN KULTUR UND
WISSENSCHAFTEN, STAGNIERT
DIE WIRTSCHAFT.
GEISTIGES LEBEN BRAUCHT
FREIHEIT GENAUSO, WIE DER
KÖRPER DIE LUFT ZUM ATMEN.

ΚεΦιΜ
Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών
Liberty Forum of Greece

elf
European Liberal Forum

Επίμετρο

Εκδόθηκε από Το Φιλελεύθερο Ινστιτούτο του
Ιδρύματος Φρίντριχ Νάουμαν
Reinhardtstraße 12
D–10117 Berlin

Τηλέφωνο: +49 30.28 87 78-35
Φάξ: +49 30.28 87 78-39
libinst@fnst.org
www.freiheit.org

Translated from the German original
by Dagmar Bernstorff
Μεταφράσθηκε από τα
Αγγλικά στα Ελληνικά από το ΚΕΦΙΜ

COMDOK GmbH
Office Berlin

Πρώτη έκδοση 2013

Η παρούσα εργασία βασίζεται σε συνεισφορά του συγγραφέα στο εργαστήριο «Εκστρατεία για το Ελεύθερο Εμπόριο», που οργανώθηκε από το Φιλελεύθερο Ινστιτούτο του Ιδρύματος Friedrich Naumann, το Νοέμβριο του 2003.

Δεύτερη έκδοση από το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών-Μάρκος Δραγούμης (ΚΕΦΙΜ) και το Ιδρυμα Φρίντριχ Νάουμαν για την Ελευθερία (FNF). Με χρηματοδότηση της κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Η Μετάφραση και η πρώτη έκδοση έγινε από το Ευρωπαϊκό Φιλελεύθερο Φόρουμ (ELF) με την στήριξη του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών και χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι απόψεις εκφράζουν αποκλειστικά το συγγραφέα και δεν αντι-κατοπτρίζουν αναγκαστικά τις απόψεις των παραπάνω οργανισμών.

Second edition published by the Liberty Forum of Greece - Markos Dragoumis (KEFIM) and the Friedrich Naumann Foundation for Freedom (FNF). Funded by the Federal Republic of Germany.

Translation and publication of the first edition by the European Liberal Forum asbl (ELF) with the support of Liberty Forum of Greece. Funded by the European Parliament. The views expressed in this publication are those of the author alone. They do not necessarily reflect the views of the abovementioned entities.

Ευχαριστούμε το Ιδρυμα Φρίντριχ Νάουμαν για την Ελευθερία, που μας επέτρεψε τη μετάφραση από το αρχικό κείμενο.

We wish to thank the Friedrich Naumann Foundation for Freedom for the permission to translate the original publication.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ

Johan Norberg

Περιεχόμενα

Παγκοσμιοποίηση και φτώχεια	7
Σχετική ή απόλυτη φτώχεια	7
Η έκταση της φτώχειας	9
Η οικονομική ανάπτυξη	11
Οικονομικό θαύμα 1: Σουηδία	12
Οικονομικό θαύμα 2: Ταϊβάν	14
Οικονομικό θαύμα 3: Βιετνάμ	15
Τα εσωτερικά εμπόδια	16
Ο προστατευτισμός	18
Τι λένε οι φτωχοί	20

Παγκοσμιοποίηση και φτώχεια

Το κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης έκανε την πρώτη εμφάνιση του στο Σηάτλ το 1999, όταν χιλιάδες ακτιβιστές και μέλη συνδικαλιστικών οργανώσεων, διαμαρτυρήθηκαν ενάντια σε ένα νέο γύρο εμπορικών διαπραγματεύσεων, στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Εκατομμύρια πήραν μέρος σε αυτές τις διαμαρτυρίες, λόγω μιας προηγηθείσας αντι-ΠΟΕ ανακοίνωσης, που κυκλοφόρησε στο διαδίκτυο, και υπογράφτηκε από περίπου 1500 διαφορετικές ομάδες, από εκκλησίες μέχρι μαχητικούς κομμουνιστές. Η πρώτη κατηγορία τους κατά του ΠΟΕ, σ' αυτήν την ανακοίνωση ήταν, ότι το ελεύθερο εμπόριο και η παγκοσμιοποίηση:

> *«συνέβαλε στη συγκέντρωση του πλούτου στα χέρια των λίγων πλουσίων, στην αυξανόμενη φτώχεια για την πλειοψηφία του παγκόσμιου πληθυσμού, και σε μη βιώσιμα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης».*

Η φτώχεια είναι επίσης το μεγάλο ζήτημα, όταν διαβάζει κανείς συγγραφείς και θεωρητικούς της αντι-παγκοσμιοποίησης. Η άποψη τους είναι, ότι η παγκοσμιοποίηση κάνει τους πλούσιους πλουσιότερους, και τους φτωχούς φτωχότερους. Αν αυτή είναι η μεγαλύτερη ανησυχία τους, σίγουρα θα πρέπει να αλλάξουν γνώμη για την διαδικασία της παγκοσμιοποίησης, όταν λάβουν υπόψη τα νέα στοιχεία, τα οποία όχι μόνο δεν δείχνουν ότι παγκοσμιοποίηση σημαίνει αυξανόμενη φτώχεια, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος μείωσης της. Αυτή είναι η θέση, υπέρ της οποίας επιχειρηματολογώ στην παρούσα εργασία, και παρουσιάζω επίσης την τρέχουσα συζήτηση, σχετικά με τις μετρήσεις της φτώχειας. Τί έχει συμβεί με την φτώχεια στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, και γιατί;

Σχετική ή απόλυτη φτώχεια

Κατ' αρχάς, πρέπει να ορίσουμε τί εννοούμε, όταν μιλάμε για την φτώχεια. Συχνά υπάρχει μια συζήτηση, για το κατά πόσον η απόλυτη ή η σχετική φτώχεια, είναι η μέτρηση που μας αφορά περισσότερο. Σ' αυτήν τη συζήτηση, είμαι απόλυτος. Η σχετική φτώχεια δεν είναι μέτρο της φτώχειας, αλλά της ανισότητας. Αντί να μετρά πόσο φτωχός είναι κάποιος, μας λέει πόσο φτωχότερος είναι σε σχέση με άλλους. Μια έννοια της φτώχειας, που χρησιμοποιείται συχνά, π.χ. από το UNDP, κατατάσσει κάποιον ως φτωχό, αν το εισόδημα του είναι μικρότερο από το

μισό του μέσου εισοδήματος, στην χώρα στην οποία ζει. Αυτό σημαίνει ότι ένα άτομο, που θεωρείται «πλούσιο» όταν ζει σε μια φτωχή χώρα όπως το Νεπάλ, θεωρείται φτωχό σαν ποντίκι εκκλησίας, όταν ζει με το ίδιο εισόδημα στις εύπορες ΗΠΑ. Αυτά τα σχετικά στοιχεία, συνεπώς, δεν μπορούν να συγκριθούν σε διεθνές επίπεδο.

Αλλά το μεγαλύτερο πρόβλημα με τη σχετική έννοια, είναι ότι διαστρεβλώνει πλήρως, την άποψη που έχουμε για την φτώχεια. Η φτώχεια στην Κίνα μειώθηκε πιο γρήγορα από ποτέ, τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Οι άνθρωποι έχουν υψηλότερους μισθούς και καλύτερο βιοτικό επίπεδο, από ποτέ. Αλλά την ίδια στιγμή, οι εισοδηματικές αποκλίσεις στο εσωτερικό της Κίνας έχουν διευρυνθεί, επειδή οι πόλεις αναπτύχθηκαν ταχύτερα από την ύπαιθρο. Η ανισότητα έχει αυξηθεί, και ως εκ τούτου, η σχετική φτώχεια έχει αυξηθεί, αν και όλοι είναι πιο πλούσιοι απ' ό,τι πριν. Σίγουρα πρέπει να υπάρχει κάτι λάθος με τις μετρήσεις που λένε ότι η φτώχεια αυξάνεται, όταν όλοι γίνονται πλουσιότεροι. Μόνο εκείνοι που θεωρούν τον πλούτο μεγαλύτερο πρόβλημα από ό,τι την φτώχεια, μπορούν να εκλαμβάνουν ως πρόβλημα, το ότι ορισμένοι εκατομμυριούχοι γίνονται δισεκατομμυριούχοι, ενώ άλλοι βγαίνουν από τη φτώχεια.

Μια απόλυτη έννοια της φτώχειας είναι προτιμητέα, για παράδειγμα μια συγκεκριμένη χρηματική γραμμή. Αλλά κι αυτή η άποψη, έχει επίσης αμφισβητηθεί. Όπως τόνισε ο ινδός οικονομολόγος και βραβευμένος με Νόμπελ, Amartya Sen, η φτώχεια δεν είναι απλώς ένα υλικό πρόβλημα. Η φτώχεια είναι κάτι ευρύτερο, πρόκειται για αδυναμία, σχετικά με τη στέρηση των βασικών ευκαιριών και της ελευθερίας επιλογής. Τα μικρά εισοδήματα είναι συχνά σύμπτωμα της έλλειψης αυτών των πραγμάτων, σε ανθρώπους που υφίστανται εξαναγκασμό και περιθωριοποίηση. Ανθρώπινη ανάπτυξη σημαίνει, ότι το άτομο διάγει μια αρκετά υγιή και ασφαλή ζωή, με ένα καλό βιοτικό επίπεδο, και την ελευθερία να διαμορφώνει το ίδιο τη ζωή του.

Αλλά ακόμα κι αν αποδεχθώ αυτήν την κριτική σε μεγάλο βαθμό, η μελέτη της υλικής ανάπτυξης είναι σημαντική. Τόσο γιατί περιγράφει το πώς αυτές οι συνθήκες έχουν αναπτυχθεί, όσο και επειδή συμβάλλει στην ανάπτυξη αυτή καθαυτή. Είναι οι υλικοί πόροι, ατομικοί και κοινωνικοί, που επιτρέπουν στα άτομα να τραφούν, να εκπαιδευτούν, να λάβουν υγειονομική περίθαλψη, και να απαλλαγούν από την παιδική θνησιμότητα. Μπορεί και πρέπει να συνδυαστεί με άλλους δείκτες της ανθρώπινης ευημερίας, αλλά είναι ένας από τους πιο σημαντικούς δείκτες από μόνος του.

Η πιο κοινή διεθνής άποψη περί της φτώχειας, είναι ο ορισμός της απόλυτης φτώχειας από την Παγκόσμια Τράπεζα. Σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό, κάποιος

είναι φτωχός, αν το εισόδημα του είναι κάτω από ένα δολάριο την ημέρα, για την ακρίβεια 1,08 δολάρια. Κι αυτό είναι προσαρμοσμένο στην αγοραστική του δύναμη, έτσι ώστε να αντιστοιχεί στο ίδιο πρότυπο, σε όλες τις χώρες. Ο ορισμός αυτός επιλέχθηκε, επειδή ήταν ο μέσος όρος των ορισμών φτώχειας στις δέκα φτωχότερες χώρες, για τις οποίες η Παγκόσμια Τράπεζα είχε λεπτομερή στατιστικά στοιχεία. Και κατά πάσα πιθανότητα, και επειδή είναι εκλαϊκευμένος κι έτσι είναι εύκολο να τον θυμάται κανείς. Ας χρησιμοποιήσουμε λοιπόν αυτόν τον ορισμό, για να εμβαθύνουμε στην ιστορική εξέλιξη των ποσοστών φτώχειας.

Η έκταση της φτώχειας

Το 1820, περίπου το 85% του παγκόσμιου πληθυσμού, ζούσε με το ισοδύναμο ενός δολαρίου την ημέρα, προσαρμοσμένο σε σημερινή αγοραστική δύναμη. Η μεγαλύτερη παρανόηση στην συζήτηση για την παγκοσμιοποίηση, είναι η υπόθεση ότι η φτώχεια είναι κάτι νέο, και ότι τα πράγματα συνεχώς χειροτερεύουν. Δεν είναι έτσι. Εκατό χρόνια πριν, κάθε χώρα ήταν αναπτυσσόμενη χώρα. Το καινούργιο στον σύγχρονο κόσμο μας, δεν είναι η φτώχεια, αλλά ο πλούτος. Είναι γεγονός, ότι ορισμένες χώρες και περιφέρειες έχουν ξεφύγει από την φτώχεια.

Στις αρχές του 19ου αιώνα, κάτι συνέβη και η φτώχεια άρχισε να μειώνεται. Το 1910, μόνο το 65% ζούσε σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας, και το 1950 το 55%. Στη συνέχεια ήρθε μια άλλη μεγάλη αλλαγή. Το UNDP, Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη, έχει παρατηρήσει, ότι σε γενικές γραμμές, η παγκόσμια φτώχεια, μειώθηκε περισσότερο κατά τη διάρκεια των τελευταίων 50 χρόνων, απ' ό,τι κατά τα προηγούμενα 500. Το 1970 η απόλυτη φτώχεια είχε μειωθεί στο 35%, το 1980 ήταν λίγο πάνω από το 30%, και σήμερα είναι περίπου20%. (Συχνά αναφέρεται ποσοστό 23%, αλλά αυτό είναι ως ποσοστό του αναπτυσσόμενου πληθυσμού της χώρας).

Ακόμα κι αν το ποσοστό των ατόμων σε κατάσταση φτώχειας συρρικνώθηκε κατά τα τελευταία 200 χρόνια, ο αριθμός των φτωχών έχει αυξηθεί, λόγω του ότι ο παγκόσμιος πληθυσμός διαρκώς αυξάνεται. Το ξεχωριστό με τη μείωση τα τελευταία είκοσι χρόνια είναι, ότι όχι μόνο το ποσοστό, αλλά και ο απόλυτος αριθμός των απολύτως φτωχών έχει μειωθεί, για πρώτη φορά στην παγκόσμια ιστορία. Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών, ο παγκόσμιος πληθυσμός έχει αυξηθεί κατά 1,8 δισ. περίπου, αλλά ακόμα κι έτσι ο αριθμός των φτωχών έχει απόλυτη μείωση, κατά περίπου 200 εκατομμύρια άτομα, σύμφωνα

με την Παγκόσμια Τράπεζα. Οι υλικές εξελίξεις κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια, έχουν οδηγήσει πάνω από τρία δισεκατομμύρια ανθρώπων στον κόσμο, να απελευθερωθούν από τη φτώχεια.

Ακόμη κι αυτά τα ενθαρρυντικά ευρήματα, ωστόσο, μάλλον υπερεκτιμούν την παγκόσμια φτώχεια, διότι η Παγκόσμια Τράπεζα χρησιμοποιεί δημοσκοπικά στοιχεία ως βάση για τις εκτιμήσεις της, τα οποία σχετίζονται με την κατανάλωση. Αυτά τα δεδομένα είναι εμφανώς αναξιόπιστα. Υποστηρίζουν ότι οι Νοτιοκορεάτες είναι πλουσιότεροι από τους Σουηδούς και τους Βρετανούς, για παράδειγμα, και ότι η Αιθιοπία είναι πλουσιότερη από την Ινδία. Επιπλέον, οι δημοσκοπικές έρευνες αποκαλύπτουν όλο και μικρότερο μέρος των εισοδημάτων ενός ατόμου. Το μέσο φτωχό άτομο, στο ίδιο ακριβώς επίπεδο φτώχειας σε δημοσκοπήσεις το 1987 και το 1998, δήλωνε πραγματική αύξηση στο εισόδημα του κατά 17%. Ένα από το πιο βασικά προβλήματα είναι, ότι οι άνθρωποι αρχίζουν να ξεχνούν αυτά που καταναλώνουν μετά από μόλις μία ημέρα, αλλά οι δημοσκοπικές έρευνες αφορούν την κατανάλωση τους μια εβδομάδα ή ένα μήνα πίσω. Μια ινδική έρευνα το 2000, έδειξε ότι οι ερωτήσεις σχετικά με κατανάλωση κατά τη διάρκεια βραχύτερης περιόδου, άλλαζε τις απαντήσεις δραματικά. Όταν μειώθηκε η ερευνώμενη περίοδος σε μόλις τις τελευταίες ημέρες, η έκταση της φτώχειας στις αγροτικές περιοχές στην Ινδία, έπεσε από το 43% στο 24%.

Ο πρώην οικονομολόγος της Παγκόσμιας Τράπεζας, Surjit S Bhalla, δημοσίευσε πρόσφατα τους δικούς του υπολογισμούς, συμπληρώνοντας αποτελέσματα δημοσκοπικής έρευνας με στοιχεία εθνικών λογαριασμών (στο βιβλίο *Imagine there's no country, Institute for International Economics, 2002).* Ο Bhalla διαπίστωσε, ότι ο στόχος των Ηνωμένων Εθνών για μείωση της παγκόσμιας φτώχειας κάτω από το 15% έως το 2015, έχει ήδη επιτευχθεί και ξεπεραστεί. Η απόλυτη φτώχεια, στην πραγματικότητα μειώθηκε από το επίπεδο του 44% το 1980, στο 13% το 2000. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Bhalla, 800 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν γλυτώσει από την απόλυτη φτώχεια, μέσα σε 20 χρόνια. Αν αυτό είναι αλήθεια, μόλις έχουμε γίνει μάρτυρες μείωσης της φτώχειας σε τέτοια εκπληκτική κλίμακα, που μάλλον δεν θα ξαναδούμε ποτέ.

Η οικονομική ανάπτυξη

Είναι εξαιρετικά δύσκολο να γίνουν παγκόσμιοι υπολογισμοί για τη φτώχεια, οπότε είναι αδύνατο να πούμε ποιος έχει δίκιο και ποιος είναι λάθος για την πραγματική έκταση της. Αλλά αυτό που ξέρουμε είναι η κατεύθυνση. Η Παγκόσμια Τράπεζα και ο Surjit Bhalla συμφωνούν, ότι ο κόσμος δεν έχει δει ποτέ πριν μια τόσο μεγάλη μείωση της ανθρώπινης φτώχειας, όπως αυτή που παρατηρείται κατά τα τελευταία 20 χρόνια. Και μια τέτοια μείωση της φτώχειας, δεν συμβαίνει αυθαίρετα. Είναι μια φυσική συνέπεια της οικονομικής ανάπτυξης. Καμία χώρα δεν έχει ποτέ καταφέρει να μειώσει την φτώχεια, χωρίς να έχει μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Ούτε υπάρχει κάποια αντίθετη περίπτωση, δηλαδή μιας χώρας που είχε μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία δεν ήταν επωφελής για τον φτωχό πληθυσμό. Αν έχουμε 3% αύξηση κάθε έτος, τούτο σημαίνει ότι η οικονομία, το κεφάλαιο μας, και τα εισοδήματα μας, διπλασιάζονται κάθε 23 χρόνια. Αν η ανάπτυξη είναι δύο φορές ταχύτερη, αυτά τα πράγματα διπλασιάζονται περίπου κάθε 12 χρόνια. Αυτή είναι μια απαράμιλλη αύξηση της ευημερίας, σε σύγκριση με την οποία, τα αποτελέσματα ακόμη και εκτεταμένων κυβερνητικών μέτρων για την αναδιανομή των εισοδημάτων, φαίνονται ασήμαντα.

Το γεγονός αυτό καθιστά την ανάπτυξη, ως την καλύτερη θεραπεία για την φτώχεια. Ορισμένοι οικονομολόγοι ομιλούν για το φαινόμενο «διάχυση προς τα κάτω», με την έννοια ότι κάποιοι που αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο και πλουτίζουν πρώτοι, εν συνεχεία διαχέουν μέρη αυτού του πλούτου προς τους φτωχούς, ως αντάλλαγμα για την εργασία τους. Αυτή η θεωρία, θυμίζει μάλλον την εικόνα των φτωχών που τρέφονται με τα ψίχουλα που πέφτουν από το τραπέζι των πλουσίων, αλλά αυτή είναι μια απόλυτα εσφαλμένη εικόνα της πραγματικής επίπτωσης της ανάπτυξης. Αντίθετα, αυτό που συμβαίνει είναι, ότι οι φτωχοί επωφελούνται από την ανάπτυξη, στον ίδιο σχεδόν βαθμό και με την ίδια ταχύτητα, όπως οι πλούσιοι. Ωφελούνται άμεσα από την αύξηση της αξίας της εργασίας τους, και από τα αγαθά που αγοράζουν όλο και φθηνότερα σε σχέση με το εισόδημα τους.

Δύο οικονομολόγοι της Παγκόσμιας Τράπεζας, ο David Dollar και ο Aart Kraay, μελέτησαν στατιστικές εισοδήματος 40 ετών από 80 χώρες. Οι μελέτες τους δείχνουν, ότι η ανάπτυξη ωφελεί τους φτωχούς ακριβώς όπως τους πλούσιους. Με 1% ανάπτυξης, οι φτωχοί αυξάνουν το εισόδημα τους κατά μέσο όρο κατά *1%*, με 10% ανάπτυξη θα το αυξήσουν, κατά μέσο όρο, κατά 10%. Όχι πάντα και όχι παντού - και υπάρχουν εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις - αλλά κατά μέσο όρο.

Αυτό κατέστησε επίσης δυνατή την καταπολέμηση της δυστυχίας, και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου γενικά. Κατά τα τελευταία 30 χρόνια, η χρόνια πείνα και η έκταση της παιδικής εργασίας στις αναπτυσσόμενες χώρες, έχουν μειωθεί κατά το ήμισυ. Τον τελευταίο μισό αιώνα, το προσδόκιμο επιβίωσης έχει αυξηθεί από 46 σε 64 έτη, και η βρεφική θνησιμότητα έχει μειωθεί από το 18% στο 8%. Οι δείκτες αυτοί είναι καλύτεροι στις αναπτυσσόμενες χώρες σήμερα, από ό,τι ήταν στις πιο πλούσιες χώρες πριν από εκατό χρόνια.

Δεν είναι τυχαίο ότι τα μεγάλα κύματα της μείωσης της φτώχειας, ήταν επίσης οι περίοδοι δύο ξεχωριστών ιστοριών ανάπτυξης. Στο Human development report του 1997, το UNDP

σημειώνει, ότι η ανθρωπότητα έχει βιώσει δύο «μεγάλες ανόδους». Η πρώτη άρχισε τον 19ο αιώνα, με την βιομηχανική επανάσταση στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη. Η δεύτερη άρχισε κατά τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου, και τώρα βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, όπου ιδιαίτερα στην Ασία, σημειώνεται ολοένα και μεγαλύτερη πρόοδος στη μάχη κατά της φτώχειας, της πείνας, των ασθενειών, και του αναλφαβητισμού. Έξι στους δέκα Ασιάτες ήταν απόλυτα φτωχοί το 1975. Το σημερινό ποσοστό είναι μικρότερο από δύο στους δέκα.

Είναι επίσης απολύτως απαραίτητο να γίνει αντιληπτό, ότι αυτές ήταν οι δύο περίοδοι, στις οποίες η Δύση, και αργότερα η Ασία, άρχισαν να παγκοσμιοποιούνται με σοβαρό τρόπο. Επιτρέψτε μου να χρησιμοποιήσω δύο παραδείγματα, για να αποδείξω τη σχέση μεταξύ της παγκοσμιοποίησης και της μείωσης της φτώχειας. Το Ευρωπαϊκό παράδειγμα είναι η Σουηδία κατά τον 19ο αιώνα, και το Ασιατικό παράδειγμα είναι η Ταϊβάν του 20ού αιώνα.

Οικονομικό θαύμα 1: Σουηδία

Το 1870, η Σουηδία ήταν φτωχότερη από ό,τι είναι σήμερα το Κονγκό. Οι άνθρωποι ζούσαν είκοσι χρόνια λιγότερο, από ό,τι στις αναπτυσσόμενες χώρες σήμερα, και η παιδική θνησιμότητα ήταν δύο φορές υψηλότερη, από τη μέση αναπτυσσόμενη χώρα. Οι προγονοί μου κυριολεκτικά λιμοκτονούσαν. Η έλλειψη εμπορίου, αγορών, και επικοινωνιών σε μια περιοχή, σήμαινε ότι μια καταστροφή σε κάποια καλλιέργεια, οδηγούσε αυτήν την περιοχή σε πείνα. Το 1870 οι Σουηδοί έπρεπε να φτιάχνουν ψωμί από φλοιό δέντρων, λειχήνες, και άχυρο, για να επιβιώσουν. Έκοβαν κιμά από κόκκαλα ψαριών και άλλων ζώων, για να τραφούν, φτιάχνοντας χυλό.

Αν εξισωνόταν όλη η σουηδική ιδιοκτησία στα μέσα του 19ου αιώνα, η ζωή για όλους θα εξακολουθούσε να είναι μέσα στη φτώχεια, στο επίπεδο της σημερινής Μοζαμβίκης. Έτσι, η ανακατανομή δεν ήταν η λύση. Αντ' αυτού, η Σουηδία σώθηκε διά της φιλελευθεροποίησης. Σε λίγες δεκαετίες, δύο κλασικοί φιλελεύθεροι πολιτικοί, έδωσαν στην Σουηδία θρησκευτική ελευθερία, ελευθερία του λόγου, και οικονομική ελευθερία, έτσι ώστε οι άνθρωποι να μπορούν δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση, και να αγοράζουν και να πωλούν ελεύθερα στην αγορά. Μια εμπορική συμφωνία με την Αγγλία και τη Γαλλία το 1865, έδωσε τη δυνατότητα στους Σουηδούς, να εξειδικευθούν σε ό,τι έκαναν καλύτερα. Δεν μπορούσαμε να παράγουμε τρόφιμα καλά, αλλά μπορούσαμε να παράγουμε χάλυβα και ξυλεία, και να τα πωλούμε στο εξωτερικό. Με τα χρήματα που κερδίζαμε, μπορούσαμε να αγοράζουμε τρόφιμα. Και επειδή είχαμε μια ελεύθερη αγορά, οι άνθρωποι και οι εταιρείες έπρεπε να σκεφτούν νέες και καλύτερες ιδέες- διαφορετικά οι καταναλωτές θα στρεφόντουσαν αλλού. Το 1870, η βιομηχανική επανάσταση ξεκίνησε στη Σουηδία. Νέες εταιρείες εξήγαγαν σε χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο, και η παραγωγή αυξήθηκε με ταχύ ρυθμό. Ο ανταγωνισμός ανάγκασε τις επιχειρήσεις μας να γίνουν πιο αποτελεσματικές, και παλιές βιομηχανίες έκλεισαν, ώστε να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις νέες απαιτήσεις, όπως καλύτερα ρούχα, αποχέτευση, υγειονομική περίθαλψη, και εκπαίδευση.

Μέχρι το 1950, πριν χτιστεί το σουηδικό κράτος πρόνοιας, η σουηδική οικονομία είχε ήδη τετραπλασιαστεί. Η παιδική θνησιμότητα είχε μειωθεί κατά 85%, και το προσδόκιμο ζωής είχε μια θαυματουργή αύξηση κατά 25 χρόνια. Ήμασταν στο δρόμο μας για την κατάργηση της φτώχειας. Ακόμη πιο ενδιαφέρον είναι, ότι η οικονομία της Σουηδίας αυξήθηκε με πολύ ταχύτερο ρυθμό, απ' ό,τι οι ανεπτυγμένες χώρες με τις οποίες εμπορευόταν. Οι μισθοί στη Σουηδία αυξήθηκαν από 33% του μέσου όρου των μισθών στις ΗΠΑ το 1870, στο 56% στις αρχές του 1900, έστω και αν οι αμερικανικοί μισθοί έφτασαν στα ύψη την ίδια εποχή. Αυτό δεν πρέπει να εκπλήσσει κανέναν. Τα οικονομικά μοντέλα προβλέπουν, ότι οι φτωχές χώρες θα πρέπει να έχουν μεγαλύτερους ρυθμούς ανάπτυξης από τις εύπορες, αν υπάρχει ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων, εμπορίου, και ιδεών, μεταξύ τους. Έχουν περισσότερους λανθάνοντες πόρους να αξιοποιήσουν, και μπορούν να επωφεληθούν από την ύπαρξη των πλουσιότερων κρατών, προς τα οποία εξάγουν εμπορεύματα, και από τα οποία εισάγουν κεφάλαια και πιο προηγμένη τεχνολογία, πράγματα τα οποία στις εύπορες χώρες, έχουν ήδη επιτευχθεί. Αυτός είναι ο λόγος, για τον οποίο η παγκοσμιοποίηση είναι η ελπίδα των φτωχών χωρών.

Οικονομικό θαύμα 2: Ταϊβάν

Η αλλαγή που πήρε στη Σουηδία 80 χρόνια, στην Ταϊβάν πήρε 25, έναν αιώνα αργότερα. Κι αυτό διότι η Ταϊβάν την άρχισε σε έναν ακόμη πιο παγκοσμιοποιημένο κόσμο, με ακόμη πιο πλούσιες χώρες να κάνει δουλειές, και από τις οποίες να δανείζεται ιδέες. Το 1950, η Ταϊβάν ήταν μια εξαιρετικά φτωχή χώρα, με έναν πεινασμένο πληθυσμό. Η Ταϊβάν, που ήταν τόσο φτωχή όσο η Κένυα και άλλες αφρικανικές χώρες, σήμερα είναι 20 φορές πιο πλούσια. Η διαφορά ήταν, ότι η Ταϊβάν αποφάσισε να ακολουθήσει τον δρόμο της παγκοσμιοποίησης. Σε αντίθεση με τις αφρικανικές και λατινοαμερικανικές χώρες, οι οποίες παράγουν ό,τι οι ίδιες χρειάζονται, η Ταϊβάν ακολούθησε το σύνηθες μοντέλο της ανατολικής Ασίας, και ειδικεύθηκε στις βιομηχανίες που ήταν καλύτερη, εξήγαγε τα προϊόντα τους προς την Δύση, και εισήγαγε τα υπόλοιπα. Τα εργοστάσια ήταν βρώμικα, τα μηχανήματα επικίνδυνα, και οι Ταϊβανέζοι εργάζονταν πολλές ώρες.

Η μετάβαση της Ταϊβάν από την πείνα, στο νοτιοευρωπαϊκό βιοτικό επίπεδο, εκφράζεται στο πρόσωπο του κ. Wang, ενός ηλικιωμένου κυρίου, που συνάντησα όταν επισκέφθηκα την χώρα. Οι γονείς του ήταν φτωχοί αγρότες, οι οποίοι απέκτησαν δικαιώματα ιδιοκτησίας στο αγρόκτημα τους, στη δεκαετία του '60, έτσι ώστε να μπορούν να επενδύουν και να δανείζονται χρήματα. Έτσι, ο Wang άρχισε βιομηχανική παραγωγή παιχνιδιών, όπως κούκλες Barbie, αθλητικά είδη όπως πατίνια, ψαλίδια από ανοξείδωτο χάλυβα με πλαστικές λαβές.

Αν το κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης, υπήρχε όταν βιομηχανοποιήθηκε η Ταϊβάν, θα διαμαρτυρόταν εναντίον των εργοστασίων, λέγοντας ότι εκμεταλλευόντουσαν φθηνό εργατικό δυναμικό. Σίγουρα θα είχαν οργανώσει ένα μποϊκοτάζ. Αν αρκετοί Αμερικανοί και Ευρωπαίοι είχαν προσχωρήσει στο μποϊκοτάζ, η Ταϊβάν θα εξακολουθούσε να είναι φτωχή σήμερα.

Όμως αυτά τα σκλαβοπάζαρα ήταν ενδιάμεσοι σταθμοί για την Ταϊβάν. Ο κ. Wang έχασε δύο δάχτυλα σε μια μηχανή, αλλά επίσης έγινε εκατομμυριούχος. Η απόφαση να ακολουθήσει τον δρόμο της παγκοσμιοποίησης, είχε ως αποτέλεσμα το Ταϊβανέζικο οικονομικό θαύμα. Σε μόλις δέκα χρόνια, ο αριθμός των επιχειρήσεων υπερτριπλασιάστηκε, και η φτώχεια μειώθηκε στο μισό. Μέχρι σήμερα, το εξωτερικό εμπόριο της Ταϊβάν αυξήθηκε 400 φορές, και οι πραγματικοί μισθοί αυξήθηκαν κατά 10 φορές. Σήμερα είναι μια χώρα, με βιοτικό επίπεδο κοντά σ' αυτό της Νότιας Ευρώπης.

Οικονομικό θαύμα 3: Βιετνάμ

Από αυτά τα ιστορικά παραδείγματα, μαθαίνουμε ότι η οικονομική ανάπτυξη είναι αναγκαία για τη μείωση της φτώχειας. Και μαθαίνουμε ότι η οικονομική ελευθερία και το εμπόριο, είναι απαραίτητα για την οικονομική ανάπτυξη. Αυτός είναι ο λόγος, για τον οποίο μπορούμε να δούμε, ότι οι οικονομικές αλλαγές της Σουηδίας και της Ταϊβάν, επαναλαμβάνονται σήμερα, από τα παγκοσμιοποιούμενα έθνη της εποχής μας. Οι μελέτες δείχνουν ότι κατά μέσο όρο, οι χώρες με ανοιχτές αγορές, αυξάνονται 3 έως 5 φορές πιο γρήγορα, απ' ό,τι οι κλειστές οικονομίες. Φτωχές, ανοικτές οικονομίες, σήμερα αυξάνονται ταχύτερα από τη Σουηδία και την Ταϊβάν. Επιτρέψτε μου να χρησιμοποιήσω ένα παράδειγμα. Λίγους μήνες πριν, επισκέφτηκα το Βιετνάμ, μια κομμουνιστική χώρα, που έχει δεύτερες σκέψεις. Όταν οι σοσιαλιστικές πολιτικές οδήγησαν σε λιμό, στα μέσα της δεκαετίας του '80, άρχισαν να ανοίγουν την οικονομία και να φιλελευθεροποιούν τις αγορές. Από τότε η οικονομία της χώρας έχει διπλασιαστεί, και η φτώχεια έχει μειωθεί κατά το ήμισυ. Ο πιο σημαντικός λόγος είναι η αύξηση των εξαγωγών του Βιετνάμ. Και η έλευση ξένων πολυεθνικών είναι ένα ουσιαστικό στοιχείο, διότι έδωσε στο Βιετνάμ πρόσβαση στα οφέλη της παγκοσμιοποίησης, όπως ξένων ιδεών, κεφαλαίων και τεχνολογίας. Η Nike κατονομάζεται συχνά ως εχθρός των φτωχών. Αλλά όταν επισκέφθηκα τον προμηθευτή της Nike στη Σαϊγκόν, ο τοπικός συνδικαλιστικός ηγέτης μου είπε, ότι ακόμη και οι αξιωματούχοι του κομμουνιστικού κόμματος, χρησιμοποιούν τα εργοστάσια ως θετικά παραδείγματα καλών επιχειρήσεων, όπου οι εργαζόμενοι παίρνουν υψηλούς μισθούς, και είναι καλοί και υγιεινοί τόποι εργασίας. Όταν η Nike ξεκίνησε πριν από δέκα χρόνια, οι εργαζόμενοι περπατούσαν για πολλές ώρες μέχρι τα εργοστάσια. Μετά από τρία χρόνια με μισθούς Nike, ήταν σε θέση να αγοράσουν ποδήλατα, και τρία χρόνια αργότερα όλοι οδηγούσαν μοτοποδήλατα, για να πηγαινοέρχονται στην εργασία τους.

Επισκέφθηκα την Tsi-Chi, μια νεαρή Βιετναμέζο. Η δουλειά της στη Nike, της επέτρεψε να αποχωρήσει από την βαριά και ανθυγιεινή εργασία στο αγρόκτημα της οικογένειας, όπου έπρεπε να είναι έξω όλη την ημέρα, στον καυτό ήλιο, και κατά τη διάρκεια της περιόδου των βροχών. Τώρα κερδίζει πέντε φορές περισσότερα απ' ό,τι πριν, και κερδίζει περισσότερα από τον σύζυγο της, πράγμα που φυσικά καθιστά δυνατή την ανεξαρτησία. Τώρα έχει πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη, έχει αγοράσει μια τηλεόραση, και έχτισε μια επέκταση στο σπίτι της. Μια γενιά πριν, θα έπρεπε να βάλει τον γιο της να εργαστεί στο χωράφι από μικρή ηλικία. Αλλά η Tsi-Chi μου είπε, ότι θέλει να του δώσει μια καλή εκπαίδευση, ούτως ώστε να μπορέσει να γίνει γιατρός. Δεν αποτελεί εξαίρεση. Η ανάπτυξη θριάμβευσε, εκεί όπου η απαγόρευση είχε αποτύχει:

Σε δέκα χρόνια, 2,2 εκατομμύρια Βιετναμεζάκια, ξέφυγαν από την παιδική εργασία, και πήγαν στην εκπαίδευση. Αν οι αντίπαλοι της παγκοσμιοποίησης είχαν το πάνω χέρι, και ο κόσμος μποϊκοτάριζε όλα τα εργοστάσια-κάτεργα και τα αγαθά που παράγονται από φθηνά εργατικά χέρια, η Tsi-Chi θα έχανε τη δουλειά της, και θα επέστρεφε πίσω στα χωράφια, όπου θα έβαζε και το γιο της να εργαστεί. Αν οι πολυεθνικές και οι καλύτερες αμοιβές είναι εκμετάλλευση, τότε το πρόβλημα στον κόσμο μας είναι ότι στις φτωχές χώρες, δεν υπάρχει επαρκής εκμετάλλευση.

Τα εσωτερικά εμπόδια

Το Βιετνάμ δεν αποτελεί μεμονωμένη επιτυχία. Μια πρόσφατη έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι 24 αναπτυσσόμενες χώρες με συνολικό πληθυσμό 3 δισ., ενσωματώνονται στην παγκόσμια οικονομία πιο γρήγορα από ποτέ. Η ανάπτυξη τους κατά κεφαλήν, έχει επίσης αυξηθεί από *1%* κατά το 1960, σε 5% στη δεκαετία του 1990. Με τον σημερινό ρυθμό, ο μέσος πολίτης σ' αυτές τις αναπτυσσόμενες χώρες, θα δει το εισόδημα του να διπλασιάζεται, σε λιγότερο από 15 χρόνια.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι οι βιομηχανικές χώρες, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, αυξήθηκαν μόνο κατά 2%. Με άλλα λόγια, μεγάλες αναπτυσσόμενες χώρες, αυξάνονται ταχύτερα από τις πλούσιες χώρες, πράγμα που σημαίνει, ότι σήμερα η παγκόσμια ανισότητα μειώνεται. Αλλά αυτό δεν συμβαίνει παντού. Τα μεγαλύτερα προβλήματα υπάρχουν στην Αφρική, όπου ο αριθμός των φτωχών συνεχίζει να αυξάνεται ραγδαία. Νομίζω ότι υπάρχουν δύο συνηθισμένες, αλλά ψευδείς εξηγήσεις, για το γεγονός αυτό. Η πρώτη είναι ότι φταίει η παγκοσμιοποίηση. Το πρόβλημα με αυτήν την εξήγηση είναι, ότι η Αφρική είναι η λιγότερο δημοκρατική, η ελάχιστα φιλελεύθερη, η λιγότερο καπιταλιστική, και η λιγότερο παγκοσμιοποιημένη περιοχή του κόσμου. Αν η παγκοσμιοποίηση είναι τόσο φρικτή, πώς μπορεί να δημιουργεί ανάπτυξη και μείωση της φτώχειας παντού, και ταυτόχρονα να είναι υπεύθυνη για τη φτώχεια και τη δυστυχία, στον τόπο όπου έχει τη μικρότερη διείσδυση; Η άλλη ψευδής εξήγηση είναι, ότι πρόκειται για κάποια διαφορά πολιτιστικών ή βιολογικών γνωρισμάτων. Οι Ασιάτες για παράδειγμα, υποτίθεται ότι εργάζονται πιο σκληρά και είναι πιο έξυπνοι από τους Αφρικανούς. Το πρόβλημα με αυτή την εξήγηση είναι, ότι δεν υπάρχει τέτοια σαφής διαφορά μεταξύ Ασιατικών και Αφρικανικών οικονομιών. Μπορούμε να δούμε, ότι οι ασιατικές εξαιρέσεις όπως η Βιρμανία και η Βόρεια Κορέα, με πολιτικές εξαιρετικά απομονωτικές και εναντίον της

αγοράς, δεν έχουν ακολουθήσει την επιτυχία της περιοχής. Έχουν κολλήσει στην πιο βαθιά δυστυχία. Και μπορούμε επίσης να δούμε, ότι οι αφρικανικές εξαιρέσεις, που δοκίμασαν πολιτικές περισσότερο υπέρ της αγοράς και της παγκοσμιοποίησης, χώρες όπως η Μποτσουάνα, η Ουγκάντα, και ο Μαυρίκιος, βιώνουν οικονομική ανάπτυξη και μείωση της φτώχειας.

Η διαφορά δεν είναι ότι μερικές φτωχές χώρες αποτυγχάνουν επειδή οι άνθρωποι εκεί είναι ηλίθιοι, ή δεν εργάζονται σκληρά. Η διαφορά είναι, ότι κάποιοι παίρνουν το θάρρος να χρησιμοποιούν την ευφυΐα τους και την ελευθερία να εργάζονται για δικό τους όφελος, ενώ μερικοί δεν το κάνουν. Νωρίτερα ανέφερα, ότι η Ταϊβάν ήταν τόσο φτωχή, όσο η Κένυα πριν από 50 χρόνια, αλλά τώρα είναι 20 φορές πιο πλούσια. Νομίζω ότι δύο καλύτερες εξηγήσεις για τη φτώχεια στην Κένυα, και πολλές άλλες αναπτυσσόμενες χώρες, είναι τα εγχώρια και εξωτερικά εμπόδια ενάντια στην παγκοσμιοποίηση και στον καπιταλισμό.

Πρόσφατα επισκέφθηκα την Κένυα, και είδα ότι οι άνθρωποι εργάζονται σκληρά και είναι καινοτόμοι. Το πρόβλημα είναι, ότι πρέπει να αφιερώνουν όλη αυτήν την ενέργεια - όχι στην παραγωγή - αλλά για να αποφεύγουν κανονισμούς, περιορισμούς του εμπορίου, και διαφθορά. Γνώρισα τον Simon, ένα φτωχό γεωργό, που καλλιεργούσε λάχανα. Το όνειρο του ήταν να βελτιώσει την εκμετάλλευση, να εγκαταστήσει άρδευση για τις καλλιέργειες, και να χτίσει ένα σπίτι. Αλλά πώς μπορεί να τα πετύχει, όταν η κυβέρνηση δεν του αναγνωρίζει ιδιοκτησιακά δικαιώματα στην γη του; Στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να δανειστεί το κεφάλαιο για επενδύσεις. Και αν βελτίωνε τη γη, δεν θα αντλούσε ο ίδιος τα οφέλη, αλλά η κυβέρνηση.

Ο Περουβιανός οικονομολόγος Hernando de Soto, έχει εξηγήσει το πρόβλημα αυτής της έλλειψης δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, στο καινοτόμο έργο του Το μυστήριο του κεφαλαίου. Οι άνθρωποι στον Τρίτο Κόσμο καταλαμβάνουν κοινόχρηστα εδάφη, κατασκευάζουν απλά σπίτια στις παραγκουπόλεις, τα οποία συνεχώς βελτιώνουν, και δημιουργούν μικρά γωνιακά μαγαζιά, ακριβώς όπως έκαναν οι φτωχοί άνθρωποι στον Δυτικό κόσμο, διακόσια χρόνια πριν. Το πρόβλημα είναι, ότι στις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής σήμερα, είναι πρακτικά αδύνατο να κατοχυρωθούν αυτά ως ιδιοκτησία. Στην πραγματικότητα, οι φτωχοί του κόσμου δεν είναι πραγματικά φτωχοί, αλλά η κυβέρνηση δεν αναγνωρίζει τον πλούτο τους, και λόγω αυτού, μια πραγματική αξία ακινήτων περίπου 9,3 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, δεν είναι καταγεγραμμένη επισήμως στα μητρώα. Αυτό είναι ένα τεράστιο ποσό, μεγαλύτερο από το άθροισμα της αξίας όλων των εισηγμένων εταιρειών στα χρηματιστήρια των εύπορων χωρών - Νέας Υόρκης, Nasdaq, Τορόντο, Τόκιο, Λονδίνου, Φρανκφούρτης, Παρισιού, Μιλάνου - και μιας ντουζίνας άλλων.

Συναντήθηκα, επίσης, με την Pamela, στην τεράστια παραγκούπολη της Κιμπέρα της Κένυας, η οποία μου εξήγησε, ότι δεν της επιτρέπεται να πωλεί τα χορτοφαγικά παρασκευάσματα της τύπου samosa, χωρίς άδεια της κυβέρνησης. Αν δεν έχεις άδεια, η αστυνομία ζητά μίζα κάθε φορά που σε βλέπει. Όπως είπε κάποιος για τις φτωχογειτονιές: «Δεν είναι ασφαλές να έχεις χρήματα πάνω σου, υπάρχουν πάρα πολλοί αστυνομικοί». Χωρίς άδεια δεν μπορεί να δανειστεί χρήματα ή να επεκτείνει τις δουλειές της. Για να πάρει κανείς άδεια, απαιτούνται 11 γραφειοκρατικές διαδικασίες, 61 ημέρες, και το εισόδημα μισού έτους, θέλεις να αρχίσεις μια επιχείρηση για να γίνεις πλούσιος; Ξέχασε το, στην Κένυα πρέπει να είσαι πλούσιος για να ξεκινήσεις μια επιχείρηση. Ως αποτέλεσμα, σχεδόν τα δύο τρίτα του συνόλου των θέσεων εργασίας στην Κένυα, είναι άτυπες. Η παραγωγή είναι μικρής κλίμακας για την τοπική αγορά, που συχνά αποκρύπτεται από δυνητικούς πελάτες, επειδή πρέπει να την κρύβουν από τις αρχές.

Για άλλη μια φορά, αυτό το πρόβλημα είναι το ίδιο στις περισσότερες χώρες της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής. Η έναρξη μιας επιχείρησης στην Αργεντινή απαιτεί 15 γραφειοκρατικές διαδικασίες και 68 ημέρες, στην Παραγουάη παίρνει 18 γραφειοκρατικές διαδικασίες και 73 ημέρες. Στη Βολιβία κοστίζει σχεδόν όσο το εισόδημα δύο ετών, για να πάρει κανείς επίσημη άδεια, ενώ στη Νικαράγουα κοστίζει περισσότερο από το εισόδημα τριών ετών. Αν, όπως πιστεύω, η παγκοσμιοποίηση είναι μια επέκταση της κλασικής οικονομίας της αγοράς, με την εξειδίκευση και τον ανταγωνισμό της, τότε σίγουρα οι χώρες πρέπει να επιτρέπουν στους βασικούς θεσμούς της αγοράς, να είναι σε θέση να συμμετέχουν πλήρως. Και ως εκ τούτου, οι άνθρωποι χρειάζονται περισσότερη ελευθερία και φιλελευθεροποίηση, όχι λιγότερη.

Ο προστατευτισμός

Αλλά συχνά, ακόμη και αυτό δεν είναι αρκετό. Υπάρχουν επίσης εξωτερικά εμπόδια. Ήταν δύσκολο να βρεθούν ιστορίες επιτυχίας στην Κένυα. Δεν υπάρχουν τομείς που αναπτύσσονται εντυπωσιακά, ούτε επεκτεινόμενες βιομηχανίες. Εκτός από ένα. Λουλούδια. Γνώρισα την Τζουν, η οποία ήταν διευθύντρια σε ένα αγρόκτημα τριαντάφυλλων, και η οποία μου εξήγησε, ότι η Κένυα είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας ανθέων στην Ευρώπη. Όταν την ρώτησα ποια ήταν η διαφορά μεταξύ του κλάδου της και των άλλων, απάντησε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε συμφωνήσει να διατηρήσει χαμηλούς δασμούς για τα λουλούδια Κένυας. Επέτρεψαν στο ελεύθερο εμπόριο να κάνει τα μαγικά του. Αλλά αυτή ήταν μια μεμονωμένη Κενυάτικη επιτυχία, και ένα μεμονωμένο

παράδειγμα του ελεύθερου εμπορίου. Γιατί η ενοχή μας, η ντροπή των Δυτικών χωρών, είναι, ότι δεν είμαστε στην πράξη όσα διακηρύττουμε. Το πρόβλημα δεν είναι ότι ο Δυτικός κόσμος δήθεν προσπαθεί να παρασύρει τις φτωχές χώρες σε κάποιο είδος εταιρικής, νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης , αλλά είναι ότι εμείς τους αποκλείουμε από αυτήν. Το πρόβλημα δεν είναι ότι δεν έχουμε κάτι που ονομάζεται *«δίκαιο εμπόριο»* , το πρόβλημα είναι ότι δεν έχουμε *ελεύθερο εμπόριο.*

Κατά τα τελευταία 50 χρόνια, έχουμε φιλελευθεροποιήσει το εμπόριο, αλλά κάναμε δύο εξαιρέσεις : στην κλωστοϋφαντουργία/ενδύματα, και στην γεωργία. Αυτοί συμβαίνει να είναι οι τομείς εντάσεως εργασίας, για αγαθά που μια φτωχή χώρα είναι σε θέση να παράγει, στα πρώτα στάδια της ανάπτυξης. Γι' αυτό και δίνουν στις αναπτυσσόμενες χώρες το δικαίωμα να πωλούν, όλα όσα οι ίδιες δεν μπορούν να παράγουν. Η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη, υπολογίζει ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες θα μπορούσαν να εξάγουν περί τα $ 700 δισ. ευρώ περισσότερα ανά έτος, αν καταργούσαμε τον προστατευτισμό μας. Αυτό είναι 14 φορές περισσότερο, από ό,τι παίρνουν ως εξωτερική βοήθεια.

Κάποιος έχει πει, ότι μετά την φιλελευθεροποίηση της κινεζικής οικονομίας, υπάρχουν πλέον μόνο τρία κεντρικά κατευθυνόμενες οικονομίες στον κόσμο, η Κούβα, η Βόρεια Κορέα και η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η αγροτική πολιτική, αποκλείει τα εμπορεύματα των φτωχών χωρών, με ποσοστώσεις και δασμούς, αλλά επιδοτεί επίσης τους αγρότες μας με δισεκατομμύρια, και μέσω των εξαγωγικών επιδοτήσεων και την λεγόμενη επισιτιστική βοήθεια, φορτώνουμε το πλεόνασμα μας στις φτωχές χώρες, με αποτέλεσμα οι αγρότες τους να εξουδετερώνονται στην ίδια τους την χώρα. Η Σουηδία παρασκευάζει ακριβή ζάχαρη από ζαχαρότευτλα, αντί να την εισάγει από χώρες που έχουν κατάλληλο κλίμα και έδαφος, καθώς και φθηνότερα εργατικά χέρια. Μια μέση αγελάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παίρνει περισσότερα ως επιδότηση κάθε μέρα, από όσα χρειάζεται για να ζήσει καθένας από 3 δισεκατομμύρια ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Αλλά ο τερματισμός των επιδοτήσεων και του προστατευτισμού, δεν είναι μια πράξη γενναιοδωρίας. Είναι μια πράξη ορθολογισμού. Διότι εμείς οι ίδιοι χάνουμε από τις πολιτικές αυτές, μόνο ένα μικρό κέρδος μιας συντεχνίας. Οι φραγμοί των χωρών του ΟΟΣΑ, και η στήριξη της κτηνοτροφίας και της γεωργίας, συμποσούνται σε σχεδόν 1 δισεκατομμύριο δολάρια την ημέρα. Είναι δύσκολο να συλλάβει κανείς ένα τέτοιο τεράστιο ποσό. Ένα δισεκατομμύριο είναι μια περιουσία, 300 δισεκατομμύρια είναι απλά ένας αριθμός. Συνεπώς, είναι καλύτερα να μπει σε προοπτική. Με το ποσό αυτό, θα μπορούσε κανείς

να μεταφέρει αεροπορικώς όλες τις 60 εκατομμύρια αγελάδες του ΟΟΣΑ, σε όλο τον κόσμο, κάθε χρόνο, σε business class. Επιπλέον, θα μπορούσε να δίδεται στις αγελάδες ένα χαρτζιλίκι, σχεδόν 2.000 δολάρια στην κάθε μια, για να δαπανήσουν στα καταστήματα αφορολόγητων ειδών, κατά τη διάρκεια των ενδιάμεσων στάσεων. Οι αγελάδες θα μπορούσαν να έχουν αυτό το είδος του ταξιδιού κάθε χρόνο. Τόσα αναγκάζονται να πληρώσουν, φορολογούμενοι και καταναλωτές, για να καταστραφούν οι δυνατότητες των φτωχών χωρών να ανταγωνιστούν.

Το πρόβλημα με τον προστατευτισμό, δεν είναι απλώς ένα πρόβλημα με τον δυτικό προστατευτισμό. Ένα ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ο προστατευτισμός της φτωχής χώρας. Οι χώρες γενικά χρειάζονται περισσότερο εμπόριο, που σημαίνει όχι μόνο εξαγωγές, αλλά επίσης και εισαγωγές. Οι εισαγωγές απαιτούνται για τους καταναλωτές, για τον ανταγωνισμό και την εξειδίκευση της οικονομίας, και για την καταπολέμηση των μονοπωλίων. Και χαμηλοί εισαγωγικοί δασμοί απαιτούνται επίσης για τις εξαγωγές. Περίπου το 40% των εξαγωγών από τις αναπτυσσόμενες χώρες, πηγαίνουν σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες. Αν, λοιπόν, οι φτωχοί καταναλωτές αναγκάζονται να πληρώσουν υψηλές τιμές για προϊόντα από εταιρείες της χώρας τους, εμποδίζονται από το να αγοράζουν από επιχειρήσεις γειτονικών χωρών, και σ' αυτήν την περίπτωση αυτοί οι παραγωγοί θα ζημιώνονται από αυτήν την πολιτική. Οα μπορούσαν να δημιουργήσουν μονοπώλιο στην δική τους αγορά, αλλά από την άλλη πλευρά, αυτό θα σήμαινε ότι θα σταματούσαν και οι ίδιοι να πωλούν σε άλλες αγορές. Αυτό καταστρέφει την εξειδίκευση, η οποία αποτελεί μοχλό για την ανάπτυξη. Οι δασμοί στις αναπτυσσόμενες χώρες έναντι άλλων αναπτυσσόμενων χωρών, είναι σήμερα περισσότερο από δύο και δυόμισι φορές υψηλότεροι, από τους δασμούς των βιομηχανικών χωρών έναντι των αναπτυσσόμενων χωρών. Έτσι, περισσότερο από 70% των τελών της τελωνειακής υπηρεσίας, που οι αναπτυσσόμενες χώρες αναγκάζονται να πληρώσουν, επιβάλλονται από άλλες αναπτυσσόμενες χώρες. Οι φτωχές χώρες θα επωφεληθούν περισσότερο από την φιλελευθεροποίηση των φτωχών χωρών, παρά από την φιλελευθεροποίηση των πλούσιων χωρών.

Τι λένε οι φτωχοί

Συχνά στο τέλος των συζητήσεων για τη φτώχεια και την παγκοσμιοποίηση, οι ασκούντες κριτική λένε ότι τα στατιστικά στοιχεία δίνουν μια επιφανειακή εικόνα. Η οικονομία δεν είναι το παν. Θα πρέπει επίσης να ερωτηθούν οι φτωχοί άνθρωποι, για το τ σκέφτονται για την παγκοσμιοποίηση. Συμφωνώ. Στην περίπτωση όμως

αυτή, δεν μπορούμε να είμαστε ικανοποιημένοι, ζητώντας την γνώμη δύο ή τριών ατόμων επιλεγμένων από τους πολέμιους της παγκοσμιοποίησης. Απαιτείται μια ευρεία, στατιστικά ορθή επιλογή αντιπροσωπευτικών ατόμων. Πρόσφατα, αυτό έγινε όταν 38.000 άνθρωποι σε 44 έθνη, με κάλυψη όλων των περιοχών του αναπτυσσόμενου κόσμου, απάντησαν σε ερωτηματολόγιο του Pew Center. Το ενδιαφέρον αποτέλεσμα ήταν, ότι οι άνθρωποι έχουν μια θετική άποψη για την παγκοσμιοποίηση σε όλες τις περιοχές, αλλά και ότι οι απόψεις υπέρ της παγκοσμιοποίησης είναι πολύ πιο θετικές στις φτωχές χώρες, από ό,τι στις πλούσιες χώρες. Αν υπάρχει μια ομάδα η οποία διάκειται με συμπάθεια στις απόψεις κατά της παγκοσμιοποίησης, είναι οι «έχοντες» των πλούσιων χωρών.

Αυτή η έρευνα (Global Attitude Survey) του Pew Center, έδειξε ότι μόνο το 28% των κατοίκων των ΗΠΑ και της Δυτικής Ευρώπης, θεωρούν ότι το αυξανόμενο παγκόσμιο εμπόριο και οι επιχειρηματικοί δεσμοί, ήταν κάτι «πολύ καλό». Στην αναπτυσσόμενη Ασία το 37% σκέφτεται έτσι, και στην υποσαχάρια Αφρική το 56% πιστεύει ότι είναι πολύ καλή. Περισσότερο από το ένα τέταρτο των Αμερικανών και Δυτικοευρωπαίων, θεωρούν ότι η παγκοσμιοποίηση έχει αρνητική επίπτωση για τη χώρα τους, ενώ λιγότεροι από 1 στους 10 στην αναπτυσσόμενη Ασία και την υποσαχάρια Αφρική, έχουν την ίδια γνώμη. Μόνο λίγο πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού στις πλούσιες χώρες, πιστεύουν ότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις έχουν ένα καλό αποτέλεσμα για τη χώρα τους, αλλά αντιθέτως το 75% των Αφρικανών σκέφτεται έτσι. Περισσότερο από το ένα τρίτο στις πλούσιες χώρες, θεωρούν ότι η αντι-παγκοσμιοποίηση έχει θετικά αποτελέσματα, ενώ μόνο λίγο περισσότερο από ένα τέταρτο στην Αφρική νομίζει το ίδιο. Φαίνεται ότι, οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι, περισσότερο από άλλους, θεωρούν την ελευθερία, τον πλούτο, και την τεχνολογία, ως δεδομένα, χωρίς να εξετάζουν ή να κατανοούν την λειτουργία των αγορών και της διεθνοποίησης, από την οποία εξαρτώνται. Αλλά άνθρωποι που δεν έχουν ελευθερίες και ευκαιρίες, βλέπουν την παγκοσμιοποίηση, ως τον τρόπο να τις αποκτήσουν.

Αν και έχουμε δει την μεγαλύτερη μείωση της φτώχειας στην ιστορία, η φτώχεια είναι ακόμη εδώ, και σε πολλά μέρη βαθαίνει. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, 1,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε απόλυτη φτώχεια, και 900 εκατομμύρια σε χρόνια πείνα. Η ιστορία, οι στατιστικές, η θεωρία, και οι ίδιοι οι φτωχοί, όλοι λένε, ότι το πρόβλημα δεν είναι η παγκοσμιοποίηση, αλλά ότι δεν έχουν ακόμη πρόσβαση στους καρπούς της. Αξίζει να επαναληφθούν τα λόγια του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, Κόφι Αννάν, στην Διάσκεψη για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη UNCTAD, στη Μπανγκόκ στις 12 Φεβρουαρίου 2000, αμέσως μετά την διαδήλωση εναντίον του ΠΟΕ:

«Οι κυρίως χαμένοι του σημερινού πολύ άνισου κόσμου, δεν είναι εκείνοι που είναι υπερβολικά εκτεθειμένοι στην παγκοσμιοποίηση. Είναι εκείνοι, που έχουν αποκλεισθεί από αυτήν».

Friedrich Naumann STIFTUNG FÜR DIE FREIHEIT

Ίδρυμα Φρίντριχ Νάουμαν για την Ελευθερία

Το Ίδρυμα Φρίντριχ Νάουμαν για την Ελευθερία, είναι το ινστιτούτο για τη φιλελεύθερη πολιτική στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Αποσκοπεί στην ανάδειξη της ελευθερίας ως βασική αρχή για την αξιοπρέπεια όλων των ανθρώπων σ' όλα τα τμήματα της κοινωνίας και στη Γερμανία και στο εξωτερικό. Με τη διαφύλαξη και ανάπτυξη των νομοθετημένων προγραμμάτων (πολιτική επιμόρφωση, διάλογο, χορηγία ταλέντων, υποστήριξη και συμβουλευτική πολιτική), το Ίδρυμα Φρίντριχ Νάουμαν επιθυμεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση του μέλλοντος.

Στη Γερμανία προσφέρει ευκαιρίες, κυρίως για νέους και ταλαντούχους ανθρώπους να ανταλλάξουν πληροφορίες και εμπειρίες για θέματα τρέχοντος ενδιαφέροντος. Η κύρια προσοχή του εστιάζεται στη μεγαλύτερη κατανόηση της πολιτικής και στην έμπνευση πολιτών για συμμετοχή στην πολιτική διαδικασία.

Στο εξωτερικό, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η αρχή του νόμου και η δημοκρατία αποτελούν τον πυρήνα της δουλειάς των περιφερειακών γραφείων σε πάνω από 60 χώρες στην Ευρώπη, Αφρική, Ασία και Κεντρική Αμερική, με πολλαπλές μορφές διεθνούς και υπερατλαντικού διαλόγου, με προγράμματα που σκοπεύουν να προωθήσουν αυτές τις τρεις αξίες στον κόσμο. Το Ίδρυμα υποστηρίζει πρωτοβουλίες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, για την υποστήριξη των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, το δημοκρατικό έλεγχο των δυνάμεων ασφαλείας και την ενδυνάμωση των συμμαχιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον, βοηθά την ανάπτυξη δημοκρατικών και συνταγματικών δομών με την υποστήριξη φιλελεύθερων κομμάτων και ομάδων. Ένα δυνατό δίκτυο από δημοκρατικά κόμματα, οργανισμούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ακαδημαϊκά ιδρύματα αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων του Ιδρύματος στο εξωτερικό. Η κεντρική ιδεατού Ιδρύματος και στη Γερμανία και στο εξωτερικό είναι η πραγμάτωση της ελευθερίας και της προσωπικής ευθύνης.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Εισαγωγή και Επικοινωνία
http://www.en.freiheit.org/About-us/790c709/index.html

Εκδόσεις του FNF http://www.en.freiheit.org/Publications/832c725/index.html
Το Φιλελεύθερο Ινστιτούτο του Ιδρύματος
http://www.en.freiheit.org/Liberal-Institute/833c731/index.html

Ευρωπαϊκό Φιλελεύθερο Φόρουμ

Το Ευρωπαϊκό Φιλελεύθερο Φόρουμ, που ιδρύθηκε το φθινόπωρο του 2007 είναι ένας μη κερδοσκοπικός Ευρωπαϊκός οργανισμός της φιλελεύθερης οικογένειας. Το Ευρωπαϊκό Φιλελεύθερο Φόρουμ φέρνει κάτω από μια ομπρέλα φιλελεύθερους ομίλους σκέψης, πολιτικά ιδρύματα και ινστιτούτα απ' όλη την Ευρώπη για να παρατηρήσουν, να αναλύσουν και να συμβάλλουν στο διάλογο για τα θέματα της Ευρωπαϊκής πολιτικής και τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής συνεργασίας μέσα από την Παιδεία, την επιμόρφωση, την έρευνα και την προώθηση της ιδέας του ενεργού πολίτη εντός της ΕΕ.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Φιλελεύθερου Φόρουμ είναι:

- Να υπηρετήσει ως πλαίσιο ομίλους σκέψης, εθνικών πολιτικών ιδρυμάτων, ινστιτούτων, ακαδημιών και εξεχόντων φιλελεύθερων προσωπικοτήτων για να εργασθούν μαζί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Να αναπτύξει στενές σχέσεις με και μεταξύ των μελών του, τις κοινοβουλευτικές ομάδες των εθνικών κοινοβουλίων, το κόμμα της Συμμαχίας Φιλελεύθερων και Δημοκρατών για την Ευρώπη (ALDE party) στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, τη Φιλελεύθερη Διεθνή (Liberal International LI), την παγκόσμια ομοσπονδία φιλελεύθερων κομμάτων και την Ευρωπαϊκή Φιλελεύθερη Νεολαία (LYMEC), τη νεολαία του ALDE.
- Να παρατηρήσει, να αναλύσει και να συμβάλλει στο διάλογο για την Ευρωπαϊκή πολιτική, και τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μέσα από την παιδεία, την επιμόρφωση, την έρευνα και την προώθηση της ταυτότητας του ενεργού Ευρωπαίου πολίτη.
- Να ενδυναμώσουν το φιλελεύθερο, δημοκρατικό και μεταρρυθμιστικό κίνημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην υπόλοιπη Ευρώπη.
- Να αναζητήσουν μια κοινή θέση, ως μια μεταφορά εμπειρίας από τα συμβεβλημένα μέλη σ όλα τα σημαντικά θέματα που επηρεάζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Να υποστηρίξουν το σύστημα της φιλελεύθερης δημοκρατίας σε όλη την Ευρώπη και την περιφέρεια της.

- Να ενημερώσουν το κοινό και να το προσκαλέσουν να συμμετέχει στην οικοδόμηση μια ενωμένης Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας.
- Να υποστηρίξουν και να συνδιοργανώσουν Ευρωπαϊκά σεμινάρια, συνέδρια και μελέτες στα παραπάνω θέματα μαζί με τους μετόχους.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Εισαγωγή
http://www.liberalforum.eu/about_whatiself.html

Εκδόσεις
http://www.liberalforum.eu/publications.html

Επικοινωνία
http://www.liberalforum.eu/contact.html

ΚεΦιΜ-Μάρκος Δραγούμης
Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών
Liberty Forum of Greece

Για το
Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών
-Μάρκος Δραγούμης

Το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών (ΚεΦιΜ) Μάρκος Δραγούμης αποτελεί αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, με σκοπό τη προβολή, διάδοση και ανάπτυξη των φιλελεύθερων ιδεών στη πολιτική ζωή της χώρας μας.

Επιδιώκει να συμβάλει στον εμπλουτισμό της δημόσιας συζήτησης στους τομείς της οικονομίας, της εκπαίδευσης, της δημόσιας διοίκησης, της εξωτερικής πολιτικής και του περιβάλλοντος, στη κατεύθυνση της πληρέστερης γνώσης των θεσμών της ανοιχτής κοινωνίας και οικονομίας.

Στις δραστηριότητες του περιλαμβάνονται εκδόσεις έργων της φιλελεύθερης βιβλιοπαραγωγής και κειμένων εργασίας των συνεργατών του, η διοργάνωση ανοιχτών συζητήσεων και επιμορφωτικών σεμιναρίων σε τακτική βάση καθώς και, η δικτύωση προσώπων, πολιτικών ινστιτούτων και λοιπών φορέων που δραστηριοποιούνται στην ίδια κατεύθυνση.

Το ΚεΦιΜ διοικείται από τριμελές διοικητικό συμβούλιο και το έργο του συνεπικουρείται από πολυμελές επιστημονικό συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από ενεργά μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και ανεξάρτητους διανοητές. Το ΚεΦιΜ -Μάρκος Δραγούμης συνεργάζεται με ερευνητικούς φορείς του εξωτερικού, μεταξύ των οποίων το European Liberal Forum (ELF), το ινστιτούτο πολιτικής σκέψης του Ευρωπαϊκού Φιλελεύθερου Κόμματος (ALDE).

www.libertyforum.gr
liberty_forum@greekliberals.net

Μάρκος Δραγούμης

Μαχητικός και παραγωγικός δημοσιογράφος, ερευνητής και αρθρογράφος από το 1960 μέχρι το θάνατό του έχει δημοσιεύσει πλήθος άρθρα, μελέτες, βιβλία και μεταφράσεις με οικονομικό και πολιτικό-ιστορικό περιεχόμενο.

Σημαντικοί σταθμοί στη ζωή του η δίχρονη εξορία του στον Αϊ Στράτη, αρχές του '50, η εκλογή του ως βουλευτής της ΕΔΑ το 57 και η παραίτησή του υπέρ του Μερκούρη, το κίνημα ειρήνης του '60, ο αντιδικτατορικός αγώνας με το ΠΑΜ το 67-74, η έντονη κριτική του στον υπαρκτό αλλά και το θεωρητικό σοσιαλισμό, η πορεία προς το φιλελευθερισμό το '70, η διεύθυνση των γραφείων τύπου των ελληνικών πρεσβειών στο Λονδίνο, τη Βαρσοβία και αλλού, η διεύθυνση της ελληνικής μεταφραστικής υπηρεσίας της Ε.Ε. στις Βρυξέλες τη δεκαετία του '90. Απεβίωσε στις 2 Ιουλίου 2011.

Πορεία προς το Φιλελευθερισμό

Η πρώτη έκδοση του ΚΕΦΙΜ-Μάρκος Δραγούμης είναι η επανέκδοση του εμβληματικού βιβλίου του Μάρκου Δραγούμη: Πορεία προς τον Φιλελευθερισμό. Μπορείτε να το προμηθευτείτε σε όλα τα κεντρικά βιβλιοπωλεία ή να το παραγγείλετε από το ΚΕΦΙΜ (με email στη διεύθυνση: liberty_forum@greekliberals.net)

ISBN: 960-02-2489-7
ISBN 13: 978-960-02-2489-4

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΜΑΣ
Μπορείτε να καταθέσετε δωρεές στο παρακάτω λογαριασμό Τράπεζα Πειραιώς
IBAN: GR76 0172 0650 0050 6505 6609 809

Το ίδρυμα Φρήντριχ Νάουμαν για την Ελευθερία σε συνεργασία με το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών-Μάρκος Δραγούμης έχουν εκδόσει τη συλλογή δοκιμίων με το τίτλο 'Το Μικρό Βιβλίο του Φιλελεύθερισμού'

Το βιβλίο μπορείτε να το διαβάσετε στον ιστότοπο του ΚΕΦΙΜ και να το προμηθευτείτε στέλνοντας ένα email στη διεύθυνση liberty_forum@greekliberals.net ή από τα γραφεία του ιδρύματος Φρίντριχ Νάουμαν στην Αθήνα, Ομήρου 54.

«Η πνευματική οκνηρία είναι ένας από τους κυριότερους εχθρούς της ελευθερίας. Επομένως, ο Φιλελεύθερισμός ως ο πολιτικός εγγυητής της ελευθερίας απαιτεί διαρκή διανοητικά ερεθίσματα.

Με αυτή την έκδοση το Φιλελεύθερο Ινστιτούτο του Ιδρύματος Φρίντριχ Νάουμαν και το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών-Μάρκος Δραγούμης προσφέρουν αυτά τα ερεθίσματα. Το βιβλίο προσφέρει ένα πλαίσιο ιδεών που συνεισφέρουν στην υποστήριξη και ανάπτυξη μιας πολιτικής και οικονομικής τάξης με όρους ελεύθερης συνταγματικής πολιτείας καθώς και μιας οικονομίας της αγοράς που επιδιώκει να πραγματώσει το φιλελεύθερισμό σε μια αναλλοίωτη μορφή του.»

Εαν επιθυμείτε να στηρίξετε το έργο μας:
Commerzbank Berlin
BIC 100 400 00
Λογαριασμός για δωρεές: 266 9661 04
Θα εκδοθεί απόδειξη για κάθε δωρεά

Για τον συγγραφέα

Ο Johan Norberg, γεννημένος το 1973, είναι επικεφαλής του τομέα πολιτικών ιδεών στο ινστιτούτο σκέψης ελεύθερης αγοράς TIMBRO στη Στοκχόλμη, Σουηδία. Είναι επίσης ο διευθυντής της διαδικτυακής πύλης του ελεύθερου εμπορίου frihandel.nu, το οποίο έχει καταστεί σημαίνουσα φωνή επιρροής υπεράσπισης του ελεύθερου εμπορίου και των ανοικτών αγορών. Ο Norberg είναι ο συγγραφέας του βραβευμένου βιβλίου «In Defence of Global Capitalism» (TIMBRO 2001), που μεταφράζεται τώρα στις κύριες γλώσσες του κόσμου. Γι' αυτό το βιβλίο, το Γερμανικό Ίδρυμα Friedrich-August-von-Hayek, απένειμε πρόσφατα στο Norberg, το Βραβείο Εκδόσεων του (Οκτώβριος 2003, Βερολίνο). Η ιστοσελίδα του Johan Norberg είναι http://www.johannorberg.net/